

MIGRACIÓ I REFUGI

DRETS SENSE FRONTERES: **PASTILLES PER A LA MEMÒRIA**

Pastilles per a la memòria

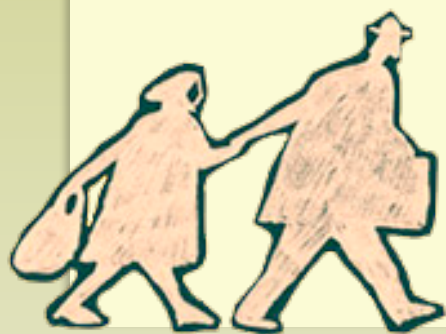
Sóc l'Avelina, tinc 81 anys i vaig néixer a Salgueiros, un poblet de la província d'Ourense, a Galícia (Espanya). Per mitjà de la meua història abordareu nombrosos aspectes de l'actualitat que són molt semblants als que vam viure fa molts anys. La història es repeteix i no podem oblidar.

Com us deia, vaig néixer en un poblet que, de fet, actualment està abandonat. El meu pare i els meus germans treballaven al camp. Jo era molt petita quan va esclatar la Guerra Civil espanyola, però la mare em va explicar que, per sobreviure, molts gallecs i gallegues i gent de tot el país van haver d'emigrar. Molts se'n van

- ✓ Saps què signifiquen les paraules en vermell?

Pregunta-ho al teu professor o professora, o consulta el glossari que trobaràs al final del quadern d'activitats.

anar a Amèrica i molts altres van demanar **asil** a França. Fins i tot va haver-hi nens i nenes a qui van enviar a l'estranger perquè se salvessin de la guerra i del que va venir després. Quina decisió tan difícil! Nosaltres ens vam quedar al poble, tot i que passàvem gana. Quan va morir el pare, cap al 1950, els meus germans van decidir emigrar a Madrid, la capital, per treballar en la construcció del metro.

Algunes conegudes van emigrar a Alemanya perquè s'hi trobava feina de seguida. Algunes feien de criades i, tot i que els pagaven menys, tenien el menjar assegurat i el llit gratis. Altres, en canvi, van trobar feina en una fàbrica de cotxes. Jo em vaig quedar a casa amb la mare, fins que, el 1960, em vaig casar amb l'Eduvino i també vam decidir anar-nos-en a viure a Madrid. Volíem un futur millor per als nostres fills.

Per començar, us proposo que reflexioneu sobre aquesta història a classe:

* Més indicacions per al debat a la guia didàctica

- ✓ Què és el que us ha sorprès més? Hi ha aspectes que us són familiars?
- ✓ Heu viscut situacions semblants o coneixeu algú que les hagi viscut?
- ✓ Creieu que el que va passar fa tants anys al meu país continua passant en altres llocs?
- ✓ Com se sentien en aquella època les persones que havien d'emigrar?
- ✓ Les persones que emigraven ho feien totes pels mateixos motius?
- ✓ Creieu que sempre hi ha hagut migracions al món? Per què?

Us convidem a alçar la veu i fer-la arribar a les xarxes socials per sumar-vos a les de moltes persones que, des d'allà, uneixen forces per defensar els drets de les persones en moviment.

Compartiu les vostres conclusions, opinions, informacions i missatges que us semblin rellevants fent servir etiquetes o hahstags (#). Tot seguit us suggerim alguns dels més utilitzats a les xarxes socials a nivell estatal i internacional:

#RefugeesWelcome #Refugee
#YoAcojo #OpenTheBorders
#MigrantsRights
#Bloqueados #StopDeportations

I el nostre:
#DretsEnMoviment

La meua història transcorre a Espanya, però és molt similar al que han viscut i viuen milions de persones al món. A casa investigueu si a les vostres famílies o al vostre entorn proper hi ha persones que hagin hagut d'emigrar del camp a la ciutat, o a altres ciutats o altres països. Pregunteu-los quins van ser els motius i com es van sentir en prendre la decisió. Si és el vostre cas, també podeu contestar! Podeu fer servir aquest guió per recollir la informació.

> On vas néixer?

> D'on és la teva família?

> Per què tu o la teva família va decidir emigrar?

> Com et/us va sentir en prendre la decisió? Per què?

> Vas/vau poder decidir lliurement si marxàveu o no? Per què?

> Com et/us va organitzar per fer el viatge?

> Algú o alguna cosa va dificultar la partida? En cas afirmatiu, qui o què va ser?

> Com et/us van acollir al nou país/a la nova ciutat?

> Repetiries/ieu l'experiència? Per què?

> Què trobes a faltar de la terra ciutat/país?

Prenent decisions

ACTIVITAT

Darrere de cada persona que emigra hi ha una història i uns motius. Prendre la decisió d'anar-se'n no és senzill, i les raons que mouen les persones són molt diverses. Per saber-ne més, compartirem la informació que heu recollit amb les entrevistes:

- ✓ Quins motius de partida són els que destaquen més?
- ✓ Quines vivències us han sorprès més?
- ✓ Com valoren majoritàriament l'acollida en altres països o ciutats?

Ara us presento casos de diverses persones que també s'han vist obligades a emigrar o que han decidit marxar voluntàriament per diferents motius. Llegiu amb atenció i després completeu la fitxa.

Rean, 32 anys (Iran)

Als 22 anys la Rean es va casar i se'n va anar de l'Iran amb el seu espòs buscant més llibertat i amb la idea de començar una vida nova. Tenien la intenció d'anar als Estats Units, però les seves sol·licituds de visat van ser rebutjades, així que van decidir emigrar a Europa. Aquesta decisió va suposar un viatge llarg i difícil. Van haver de pagar a traficants que els van ajudar a creuar les fronteres. Van arribar a Europa després d'un viatge molt dur.

En arribar van demanar asil. Durant els set anys següents, la Rean i el seu espòs van haver d'esperar que se'ls reconegués l'estatus de refugiats. Van viure en un centre d'acollida per a sol·licitants d'asil on la vida era difícil, sobretot sabent que els podien denegar l'asil i que podien repatriar-los.

Durant l'estada al centre, la Rean va aconseguir superar la soledat i la dificultat del dia a dia en conèixer nous amics i participar en projectes d'art i de teatre. El temps va passar i la Rean i el seu espòs es van divorciar. Davant d'aquesta nova situació, la Rean va presentar una altra sol·licitud d'asil pel seu compte. Finalment, se li va reconèixer la condició de refugiada perquè, com que en la societat iraniana les dones divorciades són rebutjades, corria el risc de ser perseguida o alguna cosa pitjor.

Actualment, la Rean ha sortit del centre i viu feliç amb la seva nova parella i el seu fill acabat de néixer, en Kehan.

ACNUR, "No solo números"

Doré, 24 anys (Congo-Brazzaville)

En Doré va arribar a Europa des de Congo-Brazzaville als 8 anys i després va ser abandonat per la seva mare. Tot i que posteriorment va viure amb familiars, mai no ha tingut un tutor legal i no ha pogut obtenir el permís de residència permanent. No té passaport i actualment és a Europa amb un visat d'estudiant renovable.

En Doré és un acròbata que ha guanyat diversos premis i té el seu propi club per a joves. En un futur li agradaria ser professor d'educació física. La Fraucke, la seva xicota, també és estrangera, però ve d'un Estat membre de la Unió Europea. Tenen planes de formar una família junts.

ACNUR, "No solo números"

Adelina, 27 anys (Kosovo)

L'Adelina va arribar a la Unió Europea quan tenia 10 anys i la situació política a Kosovo s'estava deteriorant. El seu pare, secretari judicial a Gjilan, havia de suportar una intensa pressió política a la feina. Quan es va adonar que el conflicte era imminent, va marxar del país buscant asil.

Al nou país d'acollida va obtenir l'estatus de refugiat i va trobar feina en una planta pesquera. Posteriorment, la seva esposa i les seves dues filles van venir des de Kosovo gràcies a un programa de reagrupament familiar. També se'ls va reconèixer l'estatus de refugiades.

Actualment, l'Adelina és estudiant i està acabant la carrera de psicologia. Té la ciutadania del seu país d'acollida. Ara, en tornar a Kosovo per primer cop després de 17 anys per visitar la família i el país, descriu les diferents emocions que experimenta i intenta imaginar-se com hauria estat la seva vida si la seva família no hagués fugit de la guerra.

ACNUR, "No solo números"

Tino, 76 anys (Italia)

En Tino és jubilat. Va arribar a Bèlgica el 1949 en el marc d'un programa de reagrupament familiar: el seu pare ja hi treballava de miner. Fugint de la fam de la postguerra a Itàlia, als 16 anys en Tino era l'italià més jove que treballava a la mina. Més tard es va casar amb una dona belga, amb qui va tenir diversos fills. Després va començar a treballar en la indústria.

En Tino forma part de la primera onada de treballadors estrangers que van participar en la reconstrucció de l'Europa de la postguerra. Països com Alemanya, França, el Regne Unit i Bèlgica patien una greu escassetat de mà d'obra i van haver d'adoptar mesures per atreure treballadors estrangers. Hi van arribar persones de tot arreu d'Europa i també d'altres continents.

ACNUR, "No solo números"

Alfredo, 33 anys Verónica, 32 anys (Mèxic)

L'Alfredo i la Verónica són metges. Estan casats i fa un any que viuen a Europa perquè l'Alfredo va rebre una oferta de feina en l'àmbit de la recerca psiquiàtrica, que és la seva especialitat.

La Verónica, dermatòloga, treballava en un hospital i tenia un consultori privat a Mèxic. Tot i que malauradament el seu títol acadèmic no és reconegut a Europa i no pot exercir la seva professió, ha trobat feina.

Tots dos han descobert aspectes imprevistos: l'alt cost de la vida comparat amb els salaris nets, la dificultat per trobar allotjament, el fet de ser lluny de les seves famílies, etc.

L'Alfredo i la Verónica són un exemple dels treballadors altament qualificats que necessita la Unió Europea per omplir els buits del seu mercat laboral.

ACNUR, "No solo números"

Mandy, 19 anys (Camerun)

Sí, ara em sento preparada per parlar del que va passar, almenys una mica. No em resulta fàcil fer-ho, però potser la meua història ajudarà altres persones. Sincerament, espero que així sigui.

Vaig conèixer aquest noi, en Patrick, navegant per Internet l'any 2000. En aquell moment tenia 19 anys. Un amic em va explicar que el seu oncle havia obert un cibercafé i que algú que hi treballava ajudava les noies a trobar marits blancs, marits reals.

Així vaig conèixer en Patrick. Quatre mesos després va venir per presentar-se a la meua família. Va tornar al seu país i s'hi va quedar dos mesos, i després va tornar per casar-se amb mi. Vaig sol·licitar els documents de viatge al municipi i a l'ambaixada. Tres mesos després, després d'haver obtingut el visat, vam sortir junts del meu país. Al principi tot semblava normal. Tot era nou per a mi. Era la primera vegada que anava a Europa.

Vam arribar a una casa molt bonica. Em va dir que aquella nit vindrien uns amics seus perquè havia organitzat una festa en honor meu. Aquell mateix dia s'havia endut el meu passaport amb l'excusa que havia d'iniciar tràmits perquè pogués obtenir la residència.

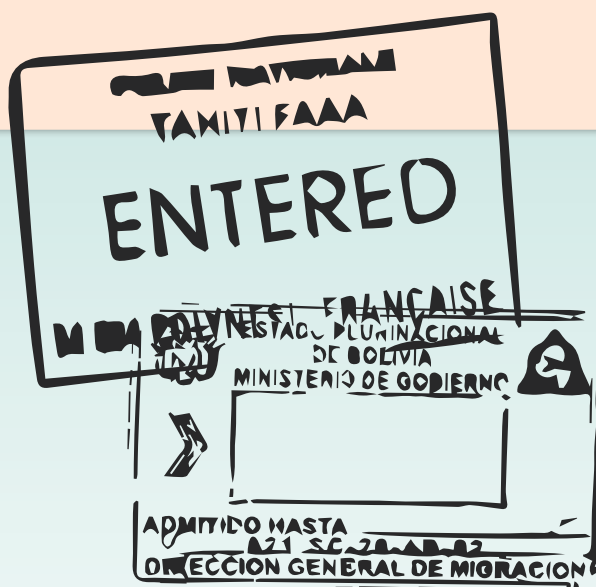
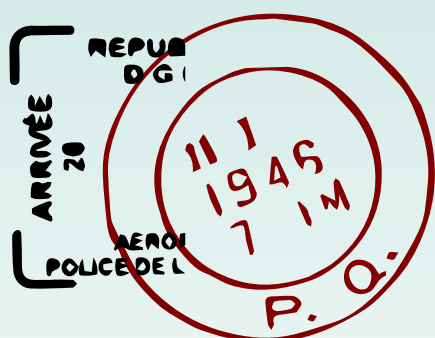
No vaig entendre el que va passar aquella nit. Em van dur a una habitació. No coneixia ningú. Encara tenia la il·lusió de passar una vetllada agradable. Però aquella primera nit “a casa” em van violar molts homes i dones; ni tan sols recordo quants van ser.

Sagnava i em sentia destrossada. Vaig plorar moltíssim, però això no va ser res comparat amb el que va passar després. Estava presonera, no podia sortir. No em podia escapar dels abusos sexuals. Les persones pagaven als meus captors i quan em negava a fer el que volien els clients, em pegaven. Com podien fer-ho? Semblaven bèsties. Com van poder? La situació va durar nou mesos. Em vigilaven dia i nit.

Un dia, en un restaurant, vaig sentir gent que parlava ewondo, el meu dialecte, així que eren del Camerun! Els meus guàrdies no van parar atenció quan vaig cantar una cançó en el meu dialecte. D’aquesta manera vaig poder alertar les persones del restaurant sobre la meva situació abans que em tornessin a portar a la casa.

Dues setmanes després, vaig sentir sirenes al carrer. Vaig començar a plorar i a cridar com una boja. Després d’això, només recordo que em vaig despertar a l’hospital. Més endavant es va celebrar un judici. Gràcies a això, van alliberar dues joves més que també havien estat obligades a prostituir-se. Els camerunesos que em van salvar la vida em van cuidar i em van ajudar a recuperar-me.

ACNUR, “No solo números”

Material complementari:

Podeu substituir un o diversos dels testimonis anteriors pels que trobareu a la web següent: elgranfracaso.eldiario.es/viaje/#description

Fitxa de testimonis

.....● Nom

.....● Edat País d'origen

.....● Motius pels quals van decidir marxar

.....● Situació legal en què estaven i situació actual

.....● Quins factors d'atracció van fer que es decidissin per un país determinat?

.....● Situació del país d'origen quan van marxar

.....● Quins sentiments us ha transmès el testimoni?

.....● Si fóssiu al seu lloc, com us sentiríeu?

.....● Què us ha sorprès més del testimoni?

Per reflexionar sobre l'origen i les condicions de les migracions us proposem que vegeu el vídeo següent. Després, debateu a classe.

MIGRAR NO ÉS UN DELICTE, Coordinadora d'ONGD d'Euskadi

youtu.be/h6WCTswxl1s

- ✓ Per què viatgem i ens movem?
- ✓ Hi ha migracions forçades?
- ✓ Tenim tots i totes les mateixes oportunitats per desplaçar-nos lliurement?
- ✓ Per què creieu que el vídeo es titula *Migrar no és un delicte*?
- ✓ Què és un visat? Per a què serveix?
- ✓ Què són les polítiques migratòries?
- ✓ Què són els permisos de residència / permisos de treball / permisos d'estudis?
- ✓ Quines coses us han sorprès? Per què?
- ✓ Si totes les persones tenim dret a sortir del nostre país, per què no es respecta aquest dret?
- ✓ A qui li pot interessar que milers de persones en moviment no puguin creuar les fronteres lliurement?

Polítiques i fronteres

Al món, l'any 2016, més de 60 milions de persones s'han vist forçades a fugir de casa seva, la xifra més alta de persones desplaçades des de la Segona Guerra Mundial, segons afirma l'**ACNUR** en els seus informes. I la xifra continua creixent amb el temps a causa dels conflictes, de la pobresa i del canvi climàtic. Abans, com ara, es tracta de persones que migren per necessitat i han de ser ateses i protegides segons el que estableix la llei.

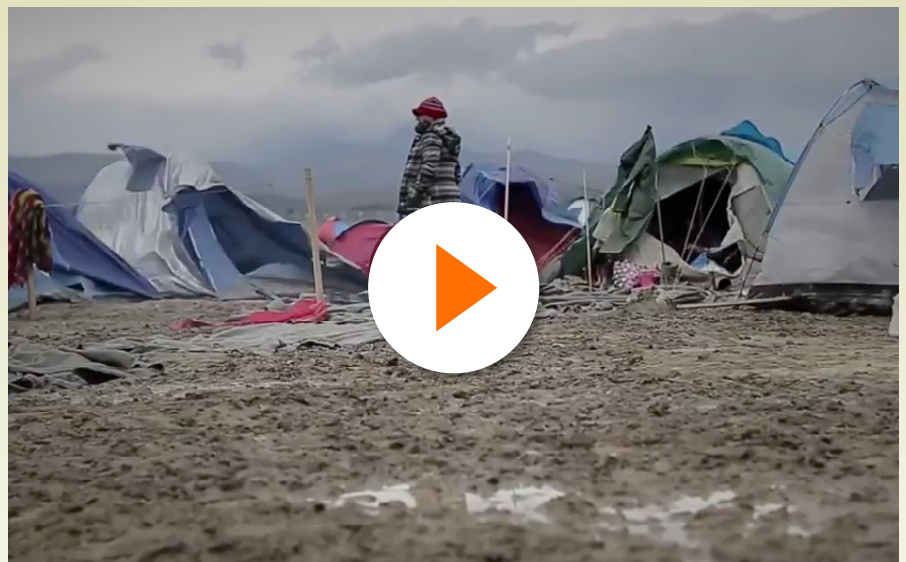
ACTIVITAT

Per conèixer més sobre els seus drets, us proposo que vegeu el vídeo. Després, investigueu una mica sobre les idees i els conceptes que apareixen en el vídeo:

DRET AL REFUGI

youtu.be/e2C_LfGjXRQ

- ✓ Quines causes obliguen les persones a desplaçar-se?
- ✓ Què significa persona refugiada? Quins drets té una persona refugiada respecte a la resta del col·lectiu migrant.
- ✓ Per què es parla de "devolucions en calent"? Per què aquesta campanya exigeix el dret a l'asil transparent i just?

Com sabeu, el conflicte a Síria ha deixat un país devastat, amb milers de morts i milions de desplaçats. Els que busquen refugi a l'estranger han de fugir de casa seva, deixant-ho tot enrere. Molts busquen acollida en països veïns i

altres paguen quantitats considerables a traficants i intermediaris perquè els ajudin a arribar a Europa. Durant el camí s'exposen a la deportació, a l'arrest i a la mort.

EL VIATGE DE LA SEVA VIDA, UNICEF

youtu.be/41MndRMhTwY

Per començar, us proposo
que vegeu el vídeo següent:

Després de reflexionar sobre el vídeo, comenteu-lo a classe:

- ✓ Per contextualitzar l'experiència, mireu el vídeo *Què està passant a Síria* www.youtube.com/watch?v=RvOnXh3NN9w. Hi trobareu un resum de la situació política i de la crisi de refugiats explicada en vinyetes.
- ✓ I vosaltres, com creieu que afrontàrieu el perillós viatge d'un refugià sirià? Si fóssiu al seu lloc, penseu que seríeu capaços de prendre decisions encertades per a vosaltres i la vostra família? Intenteu posar-vos a la seva pell:
www.oxfamintermon.org/minisites/ponteenmipiel
www.bbc.com/news/world-middle-east-32057601
- ✓ Ha estat fàcil trobar el bon camí? Per què?
- ✓ Hi ha diferències si ets home o dona a l'hora d'enfrontar-se a una situació així?
- ✓ A què ens referim quan parlem de *rutes segures* en aquest context?

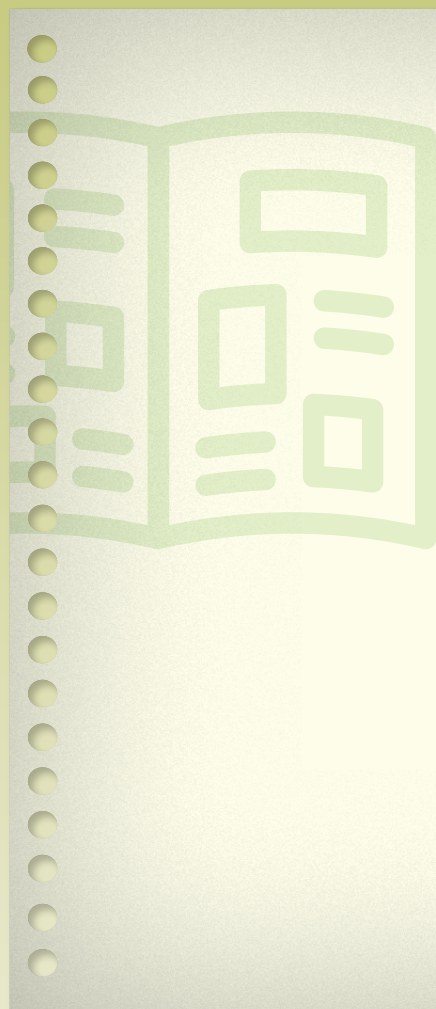

Actualment, els mitjans de comunicació han posat més atenció a la situació de les persones migrants i refugiades i, al seu torn, a les dures realitats que aquestes persones viuen a les fronteres, al caos en els *campes de refugiats*, a la lentitud de les decisions dels governants per donar solucions...

En definitiva, s'han visibilitat les conseqüències de les *polítiques migratòries* que, en moltes regions, afecten clarament els drets i els interessos d'alguns col·lectius i, al seu torn, n'afavoreixen d'altres. Davant d'aquesta realitat ens hauríem de preguntar: hi ha interessos econòmics darrere de les migracions i de les polítiques que pretenen regular-les?

Us proposo que busqueu notícies i articles de premsa que parlin del negoci de la immigració i que respongueu les preguntes següents:

- ✓ Com són les fronteres del vostre país o regió? Creieu que s'hi respecten els drets humans de les persones que intenten creuar-les buscant asil?
- ✓ Què saps de les polítiques migratòries del teu país o regió? Quina finalitat tenen? Han canviat amb el temps? Per què?
- ✓ A què es dedica el pressupost assignat a aquestes polítiques migratòries? Quants diners es destinen en seguretat de les fronteres i quants a garantir els drets de les persones en transit o amb dret a asil? Creieu que és un bon repartiment?
- ✓ A qui creieu que beneficia econòmicament que milers de persones es vegin obligades a desplaçar-se? Qui es beneficia de l'augment de la construcció de murs i fronteres? I de la protecció?
- ✓ Què vol dir la frase "la UE prefereix els murs a l'asil"?

Podeu trobar més informació als enllaços següents:

- ✓ Francisco Javier Vélez Alcalde, "Pateras, cayucos y mafias transfronterizas en África: el negocio de las rutas atlánticas hacia las Islas Canarias", *ARI* 14/2008 – 05/02/2008, Real Instituto Elcano. [Enlace](#)
- ✓ Informe d'ACNUR: "Tendencias globales: Desplazamiento forzado en 2015 – Forzados a huir". [Enlace](#)
- ✓ Informe d'ACNUR: "Buenas prácticas legislativas sobre protección de refugiados". [Enlace](#)
- ✓ Carmen González Enríquez, "La crisis de los refugiados y la respuesta europea". *ARI* 67/2015 – 18/11/2015, Real Instituto Elcano. [Enlace](#)

No et deixis enredar

Sabem que prendre la decisió d'abandonar la casa, el poble, el país, i fins i tot la família, no és una decisió fàcil. És molt dolorós i molt valent. Les persones que prenen aquesta decisió han de ser respectades, acollides i acompanyades.

Ara que visc a Madrid a prop dels meus néts i nêtes, em sorprèn sentir segons quins comentaris, sobretot quan parlen de notícies relacionades amb els **refugiats** o amb persones que han hagut de deixar casa seva i emigrar. Espero que mai no els passi a ells, encara que alguns dels seus amics ja se n'han hagut d'anar a buscar feina a altres països...

Sovint, el que es diu de la població migrant es basa en rumors, en idees que es difonen d'una persona a l'altra sense que se'n demostrï la veracitat i es propaguen amb facilitat reforçant

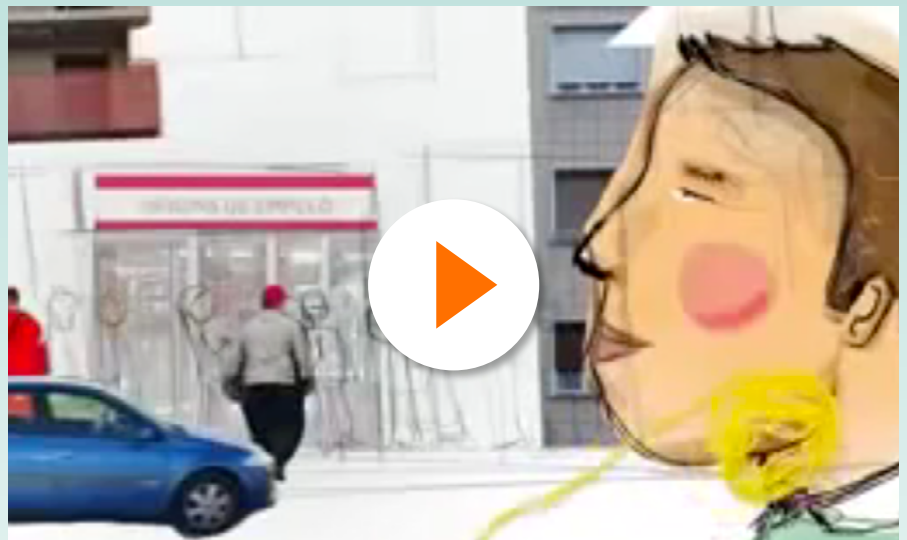
estereotips o *prejudicis* que agafen molta força en la societat. En paraules d'Einstein: "Temps terribles, quan és més fàcil desintegrar un àtom que un prejudici!". Certament, els prejudicis se'ns aferren a les neurones, ens nien al cor i no piques vegades dirigeixen les nostres accions.

Us animo a no deixar-vos enredar, a apostar per una societat diversa, plural i inclusiva, i a treballar perquè aquesta societat sigui possible.

NO ET DEIXIS ENREDAR
youtu.be/FDIs-hFgl-s

Per començar, us convido a veure el vídeo **No et deixis enredar** i a respondre, en grups petits, les preguntes següents:

- ✓ Què és un rumor? Què ens provoca? Per què es creen?
- ✓ Per què el vídeo es titula *No et deixis enredar*?
- ✓ Qui transmet els rumors?
- ✓ Apunteu els rumors que apareixen com a afirmacions al vídeo i busqueu informació per saber si són certes o no. Podeu repartir-vos els rumors per buscar informació, dades i arguments que els desmenteixin i després posar-ho tot en comú.

Us proposo que us poseu en contacte amb alguna organització, associació o ONGD que treballi a favor dels drets de les persones migrants i que els entrevisteu per tenir informació de primera mà.

Actuar davant d'un rumor és important per assegurar el respecte a totes les persones. Pensar de manera crítica i analitzar la informació que ens arriba és essencial per no caure en el parany dels rumors. Buscar dades i informació fiable és l'eina fonamental per combatre'ls. Per això us proposem que analitzeu alguns dels rumors més comuns que hi hagi a la vostra ciutat, al vostre poble, al vostre barri, etc., sobre diferents col·lectius.

Un cop detectats, podeu treballar buscant informació, dades i arguments que els desmenteixin i després posar-ho tot en comú.

Fitxa caça-rumors

Rumor:

Persones a qui afecta:

Fitxa caça-rumors

On es difon el rumor:

Arguments i dades que el desmenteixin:

Com podem canviar aquest rumor:

L'objectiu de l'entrevista serà treure conclusions sobre què podeu fer. Primer, per desmentir rumors, i segon, per lluitar perquè es respectin i es compleixin els drets socials i humans de totes les persones.

També podeu buscar per Internet. En molts països s'han posat en marxa campanyes per denunciar, rebatre i desmentir rumors i afirmacions falses sobre diferents col·lectius i persones.

- ✓ Amb totes les conclusions, podeu dissenyar una exposició amb panells o cartells per a cada rumor, amb arguments i dades que els desmenteixin per donar a conèixer el que hem descobert a les nostres famílies, al centre, al barri... i a tothom a través de la xarxa!

Són moltes les persones que estan treballant i lluitant per aconseguir que tinguem dret a desplaçar-nos lliurement, i perquè la pressió social aconseguixi que els governants dels països es mobilitzin.

Hi ha organitzacions sobre el terreny posant els recursos que els governants no posen, i altres organitzacions que treballen directament amb el col·lectiu migrant en les societats d'acollida per defensar els seus drets i contribuir a posar fi als rumors sobre elles que s'estenen.

Les organitzacions o associacions del vostre entorn us podran facilitar informació fiable que us ajudi a trobar arguments per rebatre rumors i construir nous discursos sobre la realitat de la comunitat migrant. Què en sabeu?

Aquests recursos us poden ajudar a desmentir alguns rumors i mites:

- ✓ Mites sobre persones migrants: OMAR:
www.lavanguardia.com/vida/20150410/54429787423/desmontando-peores-mitos-inmigracion.html
- ✓ Dades que desmunten els falsos mites i llegendes sobre la immigració:
www.huffingtonpost.es/2015/11/29/mitos-falsos-migracion_n_8398132.html
- ✓ Web sobre la contribució dels migrants al Regne Unit:
contribute.migrantsrights.org.uk
- ✓ Mites per a les persones que volen migrar:
www.mequieroir.com/migracion/guias/mitos-realidades-emigracion

Actua. Propostes d'acció

*Hi ha una frase que m'agradaria que comentéssiu:
"Borders exist between countries, not people".*

Recordo que, el 25 de setembre del 1962, hi va haver una gran inundació en què van morir més de 600 persones. Nosaltres vam anar amb el camió d'un veí per oferir la nostra ajuda, igual que van fer molts altres voluntaris arribats de totes bandes. Va ser molt dur: famílies que havien perdut casa seva, que ho havien perdut tot. Vam haver d'enretirar runa, sempre amb la por i l'esperança de trobar amb vida, o no, algú.

Avui dia, també hi ha moltes persones que dediquen temps i esforços a ajudar persones en trànsit que s'han vist forçades a abandonar casa seva i a creuar fronteres a la recerca d'una vida millor en un altre país. Aleshores, el compromís col·lectiu va obligar els governants a buscar solucions i millores per a la gent i vam aprendre que la solidaritat entre els pobles, entre les persones, era la base de la democràcia i de la vida digna. Ara em passo el dia connectada a Internet per saber què estan fent les associacions i les organitzacions sobre el terreny, i per saber què podem fer des d'aquí. Juntes tenim molta força i no podem abaixar la guàrdia i hem de prendre posició.

Són moltes les accions públiques i simbòliques que podem fer des del nostre entorn més proper per reivindicar la llibertat de moviment de les persones i donar a conèixer la lluita d'homes i dones per aconseguir una vida digna. Aproveiteu cada oportunitat per continuar defensant, dins i fora de l'aula, el dret de les persones a gaudir d'una vida digna i en pau!

Perquè se sentin els vostres missatges us proposo que redacteu el manifest “Drets sense fronteres”. Per fer-ho, podeu revisar totes les conclusions a les quals heu arribat en cada fase i resumir-les en tres aspectes: observació, anàlisi i acció:

Manifest “Drets sense fronteres”

Observació

El que hem descobert i esbrinat sobre les migracions: les causes, els sentiments i les emocions de les persones que es veuen obligades a emigrar, etc.:

Hem descobert que... / Hem esbrinat que... / Ara sabem que...

Anàlisi

El que denunciem sobre el que hem observat: injustícies als països d'origen, vulneració de drets, tant als països d'origen com durant el trajecte, dificultats per obtenir asil i refugi, etc.:

Estem d'acord que... / No estem d'acord que... / No ens sembla just que...

Acció

El que podem fer per ajudar a canviar aquesta situació i per sensibilitzar altres persones, el que podem denunciar, el que podem exigir als nostres governants locals i nacionals, així com als responsables internacionals, etc.:

Volem denunciar que... / Reclamem a... que... / Ens comprometem a...

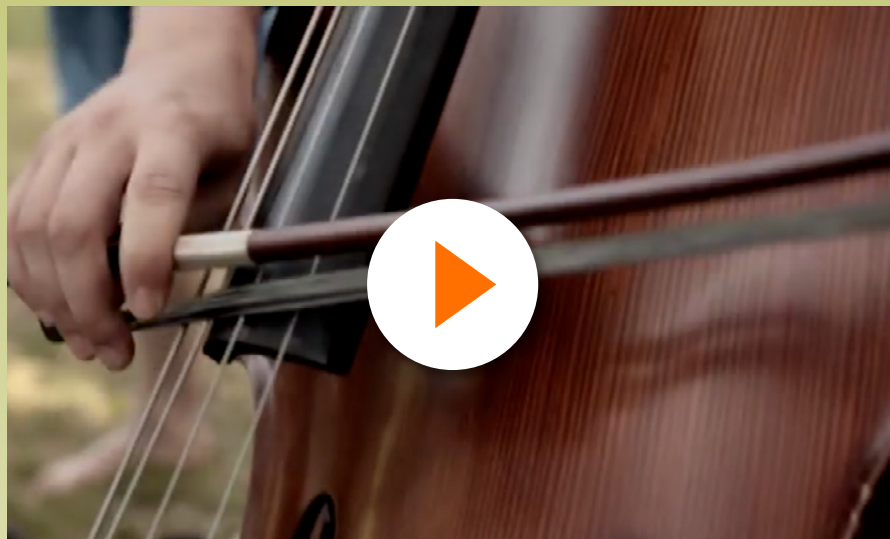
Aquest manifest ens servirà perquè puguem pensar quines accions i quines propostes podem fer en el nostre entorn més proper per lluitar i reivindicar la llibertat de moviment de les persones. Si el difoneu per les xarxes socials, és molt probable que aconsegiu que més persones s'adhereixin a la vostra causa (fent servir l'etiqueta #CWRightsWithoutBorders). Segurament trobareu idees per fer que el vostre manifest sigui més atractiu. Sigueu creatius i creatives! Pot ser una infografia, un vídeo o fins i tot una acció de denúncia.

A partir del vostre manifest podeu posar en marxa una campanya de sensibilització a les xarxes socials. Qualsevol idea serà ben rebuda (vídeos, blogs, posts, cartells, etc.). L'objectiu és reivindicar el dret de totes les persones a moure's lliurement.

Potser aquesta iniciativa us pot donar pistes:

SERRAT I CEAR DEMANEN LA FI DE LES MORTS DE REFUGIATS

youtube.com/watch?v=fMwEL6ppDS4

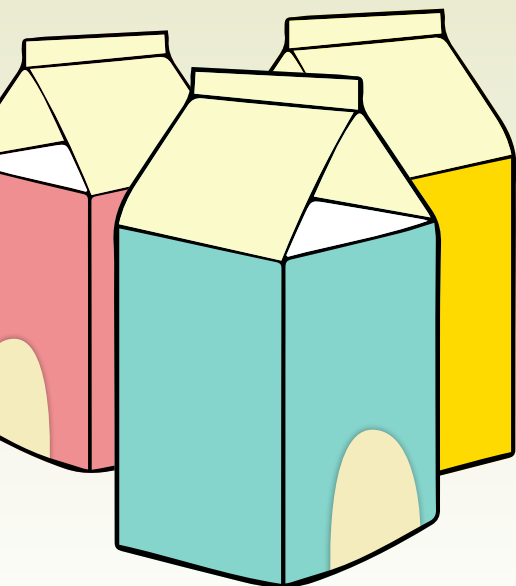

Acció simbòlica: El mur de les injustícies

També us animo a organitzar al vostre centre una acció simbòlica per denunciar la vulneració de drets de les persones migrants, i per això us proposo que construïu un mur amb Tetra Briks, una paret amb la qual denunciarem tot el que hem vist durant aquestes setmanes: les causes per les quals tantes persones han de desplaçar-se, la vulneració de drets, la manca d'empatia amb les persones que migren, etc. Després, enderrocarem el mur.

Podeu fer fotografies dels vostres murs i difondre-les de totes les maneres que se us acudeixin perquè se senti i es vegi que volem: drets sense fronteres!

També podeu fer aquesta acció al vostre municipi, en una plaça o en un parc, per fomentar la conscienciació ciutadana i ajudar a la sensibilització.

Com a comiat, vull compartir un poema amb totes les persones que heu participat a Connectant mons. L'ha escrit una de les millors poetesses castellanes de l'actualitat, Julia Sopena. És un autèntic regal per a tots els i les que creiem que les persones i els seus drets no tenen fronteres.

No us oblideu de difondre tot el que feu!

#DretsEnMoviment

Quiero compartir tu mundo
y no me llames intrusa,
ser ilegal no es excusa
tampoco ser vagabundo.
Si miras al mar profundo
allá abajo ya no hay grapas
ni fronteras ni gazapas;
cuando las olas anegan
muros humanos, entregan
su libertad a los mapas.

*Fins
sempre!*

Glossari¹

ACNUR:

L'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats va ser creada el 14 de desembre del 1950 per l'Assemblea General de les Nacions Unides. Té el mandat de dirigir i coordinar l'acció internacional per protegir i resoldre els problemes de les persones refugiades i apàtrides a tot el món. Treballa per garantir que totes les persones puguin exercir el dret a buscar asil i a trobar protecció en un altre Estat. A més, identifica solucions duradores per als refugiats, com ara la repatriació voluntària en condicions dignes i segures, la integració local o el reasentament en un país tercer.

Asil:

Protecció o refugi que dóna un país a les persones estrangeres que reconeix com a refugiades. El reconeixement del dret d'asil d'una persona implica, a més, que l'Estat li concedeixi la documentació i l'autorització necessàries per residir-hi i treballar-hi.

Camp de refugiats:

Un camp de refugiats es crea per donar acollida, durant un període determinat, a un grup de persones que han hagut de

deixar casa seva i que ara busquen un lloc millor per poder refer la vida. Els habitants d'un camp de refugiats no tan sols necessiten un lloc per dormir, sinó també aliments i assistència mèdica. Els desplaçats que arriben a un camp de refugiats ho fan amb diferents necessitats. A vegades, la seva situació se soluciona en un termini breu, però en altres han de quedar-s'hi durant anys. Per exemple, els refugiats de Kosovo a Albània van ser al camp només tres mesos, però els de Somàlia viuen als camps de Kenia des del 1991. Després de tot aquest temps, han anat construint una veritable comunitat amb les necessitats pròpies d'una ciutat, que necessita una planificació específica.

Convenció de Ginebra del 1951 sobre l'Estatut dels Refugiats i el Protocol Addicional de Nova York del 1967:

Bases legals que, des de la seva aprovació, han permès protegir milions de persones refugiades a tot el planeta. Tots dos documents estableixen qui és una persona refugiada, així com els mecanismes de protecció i assistència, i els drets socials que han de garantir els Estats signants.

Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH):

Document declaratiu adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides en la Resolució 217 A (III), el 10 de desembre del 1948 a París. En els 30 articles de què consta recull els drets humans considerats bàsics, a partir de la carta de San Francisco (26 de juny del 1945). Els drets humans són drets inherents a tots els éssers humans, sense distinció de nacionalitat, de lloc de residència, de sexe, d'origen nacional o ètnic, de color, de religió, de llengua o de qualsevol altra condició. Tots tenim els mateixos drets humans, sense cap mena de discriminació. Aquests drets són interrelacionats, interdependents i indivisibles.

Emigració:

Acte de sortir d'un Estat amb el propòsit d'assentar-se en un altre. Les normes internacionals de drets humans estableixen el dret de tota persona de sortir de qualsevol país, inclòs el propi. Només en circumstàncies determinades l'Estat pot imposar restriccions a aquest dret. Les prohibicions de sortida del país reposen, en general, en mandats judicials.

¹ Fonts:

Amnistia Internacional: www.es.amnesty.org/en-que-estamos/campanas/yoacojo/glosario-de-terminos

Organització Internacional sobre les Migracions (OIM), glossari bàsic: publications.iom.int/system/files/pdf/imL7_sp.pdf

FAO:

Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació, fundada el 1945. És un dels organismes especialitzats més grans de les Nacions Unides. El seu objectiu principal és aconseguir un món en el qual imperi la seguretat alimentària elevat els nivells de nutrició, millorant la productivitat agrícola i les condicions de la població rural, i contribuint a l'expansió de l'economia mundial.

Immigració:

Procés pel qual persones no nacionals ingressen (entren) en un país per tal d'establir-s'hi.

Migració:

Moviment de població cap al territori d'un altre Estat o dins del mateix Estat, que abraça tot moviment de persones sigui quina sigui la mida, la composició o les causes; inclou migració de refugiats, persones desplaçades, persones desarrelades i migrants econòmics.

Permís de residència:

Document legal expedit per les autoritats competents d'un Estat a un estranger en el qual es fa constar que aquest estranger té dret a viure en aquest Estat.

Permís de treball:

Document legal expedit per les autoritats competents d'un Estat, necessari per a l'ocupació del treballador migrant al país hoste.

Persona desplaçada:

A l'igual que la persona refugiada, una persona desplaçada ha hagut d'abandonar casa seva per por a perdre la vida. La diferència és que, en aquest cas, no ha creuat cap frontera, sinó que intenta buscar un lloc segur al seu propi país.

Persona refugiada:

Persona que es veu obligada a sortir del seu país per por de ser perseguida per la seva raça, religió, nacionalitat, opinió política o altres raons. Aquesta definició també inclou les persones que fugen de conflictes armats o de situacions de violència generalitzada. Obtenir la condició de persona refugiada implica les mesures següents: autorització de residència, expedició de documents de viatge i d'identitat, i autorització per treballar.

Persona sol·licitant d'asil:

Persona que sol·licita el reconeixement com a persona refugiada en un altre país i que es troba a l'espera de la resolució de la seva sol·licitud.

Reunificació familiar:

Eina jurídica que permet tornar a reunir al país d'acollida la família que es va veure obligada a separar-se en fugir del país d'origen. Aquesta mesura millora la qualitat de vida i la situació social i econòmica de la família reagrupada.

Reassentament:

Instrument de protecció per a

les persones refugiades. Una persona és reassentada quan és acollida per un país diferent del primer on va arribar després d'abandonar el seu país d'origen. El reassentament existeix perquè a vegades el primer país d'acollida no pot garantir la seguretat ni la integritat del refugiat, perquè no pot afrontar l'arribada de moltes persones refugiades en un període de temps o perquè un tercer país (el de reassentament) ofereix millors possibilitats per a la integració social de la persona refugiada. Per a algunes persones refugiades, com ara nens, nenes, dones sotmeses a assetjament sexual o persones amb discapacitat, el reassentament pot ser una taula de salvació.

Repatriació:

El dret individual d'un refugiat o d'un presoner de guerra de tornar al país d'origen en determinades condicions està previst en diversos instruments internacionals (Convencions de Ginebra del 1949 i Protocols del 1977, Reglament sobre les lleis i costums de la guerra terrestre, annex a la Quarta Convenció de l'Haia del 1907, instruments de drets humans, així com el dret internacional consuetudinari). El dret a la repatriació es confereix a la persona a títol individual i no a l'autoritat que la reté. A més, la repatriació està subjecta a l'obligació de l'autoritat d'alliberar les persones elegibles (soldats i civils) i a l'obligació del país d'origen de rebre els seus propis nacionals.

Repatriació voluntària:

Retorn al país d'origen de persones que reuneixen els requisits arran del desig de tornar expressat lliurement.

Repatriació involuntària/forçosa:

Repatriació de refugiats al país d'origen que el país receptor fomenta quan crea circumstàncies que no deixen cap altra alternativa als refugiats que no sigui la repatriació. Com que la repatriació és un dret personal (diferent de l'expulsió o de la deportació, originalment vinculades a la sobirania de l'Estat), ni l'Estat de la nacionalitat, ni el de residència temporal, ni tampoc el que exerceix la jurisdicció sobre ells no pot procedir a la repatriació contra la voluntat d'una persona elegible, es tracti d'un refugiat o d'un presoner de guerra. D'acord amb el dret internacional contemporani, els presoners de guerra o refugiats que rebutgen ser repatriats, particularment si tenen motius de tenir por en el seu propi país, han de ser protegits i beneficiar-se, si és possible, d'asil temporal o permanent.

Rutes legals i segures:

Seguit d'eines i de figures jurídiques utilitzades per protegir els drets de les persones que es veuen obligades a abandonar el seu país a causa de conflictes armats, persecucions, pobresa, etc. Entre elles destaquen la figura del reassentament, la protecció subsidiària o el reagrupament familiar.

Traficant:

Intermediari que desplaça persones amb la finalitat d'obtenir un benefici econòmic o altre per mitjà de l'engany, la coerció i/o altres formes d'explotació. La intenció *ab initio* del traficant és la d'explotar la persona objecte de l'acció i obtenir un benefici o un guany d'aquesta explotació.

Tràfic de persones:

Captació, transport, trasllat, acollida o recepció de persones, recurrent a l'amenaça o a l'ús de la força o altres formes de coacció, al frau, a l'engany, a l'abús de poder o d'una situació de vulnerabilitat o a la concessió o recepció de pagaments o beneficis per

obtenir el consentiment d'una persona que tingui autoritat sobre una altra, amb finalitats d'explotació (art. 3 (a) del Protocol per prevenir, suprimir i sancionar el tràfic de persones, especialment dones i nens, que complementa la Convenció de les Nacions Unides contra la Delinqüència Organitzada Transnacional, 2000).

Visat:

Segell col·locat per una oficina consular al passaport o al certificat d'identitat que indica que l'oficial, en el moment de l'expedició, considera que el titular es troba en la categoria de no nacionals de l'Estat emissor que pot ser admès en el seu territori, d'acord amb les normes legals. El visat estableix els criteris d'admissió en un Estat. La pràctica internacional evoluciona cap a sistemes automatitzats de lectura de visats impresos en etiquetes o rètols amb dispositius de seguretat, de conformitat amb les normes de l'Organització de l'Aviació Civil Internacional (OACI).

